

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 326/2010/ Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

445/2010. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. július 12-én előterjesztett **panaszát** a 2010. október 13-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2010. július 4-én Budapesten, az Erzsébet téren, egy rendezvényen vett részt, amikor a rendőrök a térre behatolva intézkedtek és a panaszost gázspray-vel szemközt fújta, minden felszólítást nélkülözve.

I.

A panaszos azért tett panaszt, mert vele szemben jogtalanul használtak kényszerítő eszközt.

Panaszában előadta, hogy 2010. július 2-án (valójában 2010. július 4-én) Budapesten, az Erzsébet téren tartózkodott, mivel egy rendezvényen kívánt részt venni. A rendőrök a területre behatolva 16 óra 45 perckor minden felszólítás nélkül „valamilyen intézkedésbe kezdtek”, és végül az egyikük kb. 20-25 cm távolságból szemközt fújta a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszost gázspray-vel. A panaszosnak a rendőr azonosítóját nem állt módjában felírni a fent vázoltak miatt, és a sisakja miatt lehet, hogy fel sem ismerné.

A térre berohanó rendőrök cselekményét nem előzte meg semmilyen felszólítás, így a panaszosnak esélye sem volt kitérni a rendőri „támadás” elől. A panaszos kérte, hogy a vele szemben teljesen jogtalanul fellépő rendőrrel szemben a Testület indítson vizsgálatot. Kérte, hogy a rendőrök által készített videofelvételt (két rendőr kamerával vette a benyomulást) és az általuk készített rendőri jelentést az ügy irataihoz csatolják.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása érdekében megkereste a BRFK-t és kérte, hogy az ügygel kapcsolatban keletkezett dokumentumokat, hang- és képfelvételeket biztosítsák számára.

1) A rendőrség által megküldött iratokból kiderül, hogy a Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/24831/2010. Ált. számon Egyedi utasítást adott ki, amelyben Budapest teljes területére 2010. július 4-én 0 órától 2010. július 4-én 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el. Az utasítás indokolása szerint egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulás tér – Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra 2010. július 4-ére demonstráció megtartását jelentette be, mely rendezvényen várhatóan jelentős számú ember jelenik meg.

2010. július 4-én 16 óra körüli időben a Nemzet, Haza, Család Egyesület által a Budapest, V. kerület Erzsébet téren tartott rendezvény során egy személy bűncselekményt követett el, ezért szükségessé vált a tömegből történő kiemelése és előállítása.

A BRFK Bevetési Főosztály két mobilcsoportja vonult be a rendezvény helyszínére, ahol egy nagyobb, 20-30 fős csoport megakadályozta, hogy a rendőrök az általuk kiemelni szándékozott személy közelébe férhessenek. A rendőri felszólításra, hogy nyissanak utat és ne akadályozzák a rendőri intézkedést, ezen személyek nem reagáltak, sőt egyikük a mobil csoport parancsnokát kezének megragadásával a földre rántotta. Emiatt az intézkedést a továbbiakban a hivatalos személy elleni erőszakot elkövető személlyel szemben kellett fogatosítani, melynek keretében – mivel az intézkedő csoport parancsnokát megtámadták és a rendőröket a fent leírt csoport tagjai lökdösni kezdték – a rendőrök testi épségének megóvása érdekében az Rtv. 49 §-ának (1) bekezdésének a) pontja alapján paprika spray használatára került sor.

A cselekmény jellege miatt az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdésében rögzített előzetes figyelmeztetésre nem volt lehetőség.

A rendőrök nem észlelték a paprika spray használatát követően a panaszos sérüléseit, és ő a vegyi-eszköz alkalmazása miatt a rendőröktől segítséget nem kért.

2) A rendőrség által megküldött DVD felvételeket a Testület megtekintette. A felvételeken látható, hogy az intézkedő rendőrök tömeg fellépése hatására nem irányítottan, többször a levegőbe fújtak a náluk lévő paprika sprayből. A felvételeken olyan cselekmény nem látható, amely a panaszos és a többi jelenlevő személy 20-25 cm távolságról történő szemközt fújását igazolná. A panaszos konkrétan a felvételeken nem beazonosítható.

III.

A Testület a panaszban leírtak, valamint a rendőrségi iratokban foglaltak és a csatolt DVD felvétel megtekintése alapján az alábbiakat állapította meg.

A Testület álláspontja szerint a panaszolt rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 70/D. §-ában rögzített egészséghez és a 62. § (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez jogát alapjogát.

1) A Testület a panaszos által kifogásolt rendezvényen történő vegyi eszköz használattal összefüggésben az alábbiakra kíván rámutatni.

A panaszos egy előzetesen bejelentett rendezvényen vett részt Budapesten az V. kerületi Erzsébet téren 2010. július 4-én a délutáni órákban. A rendezvényen többek között egy olyan személy is tartózkodott a tömegben, aki a rendőrség állítása szerint bűncselekményt követett el, ezért a rendőrök két mobil csoporttal megkísérelték felderíteni, kiemelni és előállítani.

A feladat végrehajtása során a rendőri behatárolás alkalmával különböző fenyegető bekiabálások hangzottak el a résztvevők részéről, és többen megpróbálták megakadályozni, hogy a rendőrök a keresett személyt elfogják. Ennek során egy személy a behatoló rendőrök parancsnokát a földre rántotta és dulakodni kezdett vele. Ekkor a közelben állók fenyegetőleg léptek fel a rendőrökkel szemben, lökdösték és sértő kifejezésekkel illették őket. A Testület rendelkezésére álló felvételek megtekintése alapján megállapítható, hogy a rendőrök a tömeg viselkedésének hatására nem irányítottan, többször a levegőbe fújtak a náluk lévő paprika sprayből. A felvételeken olyan cselekmény egyértelműen nem azonosítható, amely a panaszos 20-25 cm távolságról történő szemközt fújását igazolná.

A Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendőr a szolgálatban rendszeresített, vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat a mások, vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságát közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 58. §-ának (2) bekezdése alapján, a kényszerítő eszköz alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erőfelfejtással járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában, vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel, vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson.

Az Rtv. 61. §-ának (1) értelmében a rendőr köteles vegyi eszköz alkalmazásakor előzetesen figyelmeztetést nyújtani, amennyiben az eset körülményei azt lehetővé teszik. A vizsgált esetben a gázspray alkalmazása annak hatására vált szükségessé, hogy a kiemelő csoport parancsnokának földre rántását követően a közelben álló tömeg fenyegetően lépett fel a rendőrökkel szemben, így a Testület megállapítása szerint nem volt lehetőség a kényszerítő eszköz alkalmazására történő előzetes figyelmeztetésre, **ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A kényszerítő eszköz jogszerűségével kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat tesz. Azt a tényt, hogy a panaszos a paprika spray hatása alá került, ő a rendőröknek nem jelezte, a rendőrök őt elő nem állították. A kényszerítő eszközt nem célzatosan a panaszossal szemben alkalmazták és nem olyan indokkal, hogy a panaszos valamilyen magatartást tanúsítson, vagy tartózkodjon attól. A panaszos abban az embercsoportban tartózkodott, akik közül többen lökdösve, fenyegetőleg léptek fel a rendőrökkel szemben, ezért lehetett szenvedő része a rendőri intézkedésnek. Figyelemmel az eset körülményeire és az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazásra, megállapítható, hogy a könnygáz alkalmazása a megfelelő kényszerítő eszköz volt, annak használatára kellő joggalappal került sor, **nem sértve ezáltal a panaszos egészséghez való jogát.**

A Testület a békés gyülekezéshez való jog érvényesülésével összefüggésben a következőket jegyzi meg. Az Alkotmány 62. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását. Az kétség kívül megállapítható, hogy a rendőrség által a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen alkalmazott kényszerítő eszköz használata érintette a panaszos békés gyülekezéshez való jogát. Ugyanakkor a vizsgált rendőri fellépést követően, a rendőrök lehetővé tették, hogy a rendezvény tovább folytatódjon, a panaszos tehát tovább gyakorolhatta gyülekezési jogát. **A Testület megítélése szerint ezért nem sérült a panaszos békés gyülekezéshez való joga.**

2) A Testület a fokozott ellenőrzés elrendelése vonatkozásában az alábbiakat tartja szükségesnek megjegyezni.

A rendőrségi dokumentumok szerint a vizsgált időpontban a főváros teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest Rendőrfőkapitánya. A Testület ezért ezen panaszügy kapcsán is hangsúlyozni kívánja azon álláspontját, hogy az Rtv. 30. §-ában,

illetve az azt pontosító Szolgálati Szabályzat 39. §-ában szabályozott, fokozott ellenőrzés elrendelésére – az Rtv. V. fejezetében szereplő többi rendőri intézkedéshez és a kényszerítő eszközökhöz hasonlóan, alkalmazandónak tartja az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményét. A fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvény csak Budapestnek egy jól behatárolható területén – jelen esetben az V. kerület Erzsébet tér, valamint a Felvonulás tér - Andrássy út - Bajcsy Zsilinszky út - Hajós utca útvonalon kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők és az onnan távozók biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé. Erre tekintettel a fokozott ellenőrzés elrendelése – különös tekintettel a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdésének második fordulatára, amely szerint a fokozott ellenőrzést elrendelhető a rendőrhatalóság illetékességi területére vagy annak egy részére is – adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást keletkeztet. A Testület ezért a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye. A Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

IV.

A Testület a fenti megállapítások alapján úgy döntött, hogy a vizsgált ügyben a panaszos egészséghez és békés gyülekezéshez való alapjogát sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a panaszt az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést fogantató szerv, azaz a BRFK vezetőjéhez.

Budapest, 2010. október 13.

Dr. Juhász Imre

elnök

előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos

elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag